

ESCENA 1

L'apartament dels Wingfield és a la part de darrere d'un edifici que hi ha entre enormes conglomerats de ciment que semblen ruscos d'abelles i que floreixen com berrugues en centres urbans de classe mitjana baixa. Aquests edificis resulten paradigmàtics de l'impuls rebut per part d'aquelles parts esclavitzades de la societat americana perquè continuïn funcionant com una massa uniforme i automatitzada i, així, evitar la inestabilitat i la diferenciació.

Els apartaments donen a un carreró i s'hi entra per una escala d'incendis, una estructura que no deixa de tenir una certa veritat poètica, ja que tots aquests grans edificis sempre cremen pel foc lent i implacable de la desesperació humana. Veiem el replà d'aquesta escala d'incendis i els graons que baixen a l'apartament.

L'escena és un record i, per tant, no ha de ser realista. El record permet presentar moltes llicències poètiques. El record, com que parteix del cor, omet alguns detalls i n'exagera d'altres, segons la vàlua emotiva d'allò de què tracta. L'interior, per tant, és més aviat tènue i poètic.

Quan s'alci el teló, el públic veurà la fosca i rònega paret del darrere de l'habitatge dels Wingfield. Aquest edifici està flanquejat per dos carrerons foscos i estrets a banda i banda que contenen fileres d'estenedors farcits de roba i contenidors d'escombraries, i se sent el safareig que ve de les escales d'incendis veïnes. Les entrades i sortides de l'exterior provindran d'aquests carrerons laterals. Quan Tom acabi el seu comentari inicial, el mur fosc de l'apartament es tornarà transparent i revelarà l'interior de la planta baixa dels Wingfield.

Més a prop del públic hi haurà la sala d'estar, que també servirà de dormitori per a Laura (ella dorm en un sofà llit). Una mica més enllà,

separada de la sala d'estar per un arc ample o un segon prosceni amb cortines transparents, hi ha el menjador. En una prestatgeria passada de moda es veu un grup d'animallets de vidre. Una fotografia del pare penja d'una de les parets del menjador, a l'esquerra de l'arc. És la cara d'un home jove, molt atractiu, que porta una gorra de la Primera Guerra Mundial. Somriu de manera galant, un somriure inevitable, com si digués: «Somriuré per sempre.»

Penjant de la paret també hi ha el gràfic d'un teclat de màquina d'escriure i un diagrama taquigràfic. Entre els dos gràfics s'hi pot veure una màquina d'escriure.

El públic sent i veu l'escena inicial del menjador a través de la quarta paret transparent i de les cortines transparents de l'arc del menjador. Durant aquesta escena reveladora, la quarta paret s'alçarà lentament fins que quedi fora de la vista de l'espectador. Aquest mur transparent no tornarà a baixar fins al final de l'obra, durant el discurs final de Tom Wingfield.

El narrador és una convenció no dissimulada de l'obra. Ell es pot prendre qualsevol llicència a fi i efecte d'aconseguir la convenció dramàtica necessària.

Tom entra vestit de tripulant de la marina mercant i es passeja per la sortida d'emergència. S'atura i encén un cigarret. S'adreça al públic.

TOM. – Sí, tinc trucs a la butxaca, i algun a la màniga. Però jo sóc el contrari d'un mag. Ell us proporciona il·lusió sota l'aparença de veritat. Jo us oferiré veritat sota la bonica aparença d'il·lusió.

Per començar, aniré enrere en el temps. Tornem a aquell període convuls dels anys trenta, quan la gran classe mitjana americana estava matriculant-se en una escola per a invidents. Els ulls els havien fallat, o potser ells havien fallat als ulls, i, per tant, havien de prémer els dits ben fort sobre l'al·fabet Braille d'una economia en recessió.

A Espanya havia esclatat la revolució. Aquí hi havia només crits i confusió. A Espanya hi havia Guernica. Aquí hi havia aldarulls de treballadors, alguns força violents, en ciutats que abans eren d'allò més pacífiques: Chicago, Cleveland, Saint Louis...

Aquest és el rerefons social de l'obra.

Comença a sonar una música.

L'obra és un record. Aquest fet fa que la llum sigui tènue, sentimental, més que no pas realista.

En parlar d'un record sembla que tot sigui musical. Potser per això sentim el so del violí al començament i al final de l'obra.

Jo sóc el narrador de l'obra i alhora en sóc un dels protagonistes. Els altres personatges són la meva mare, Amanda; la meva germana, Laura, i un pretendent que apareix en les escenes finals.

Aquest pretendent és el personatge més realista de l'obra, ja que és un emissari del món real, del qual tots nosaltres vam restar al marge.

Però, ja que personalment tinc una certa debilitat pel simbolisme poètic, utilitzo aquest personatge com a símbol; ell és allò que feia tant de temps que esperàvem i el motiu pel qual es podria dir que havíem viscut.

Hi ha un cinquè personatge a l'obra que no apareix més enllà d'una imatge que hi ha en un gran retrat a la paret. És el nostre pare, que va deixar-nos ja fa molt de temps. Era un telefonista que es va acabar enamorant de les llargues distàncies; va abandonar la companyia de telèfons i va fugir de la ciutat...

L'última cosa que vam saber d'ell va ser una postal que ens va enviar des de Mazatlan, a la costa del Pacífic de Mèxic, i on hi havia dues paraules: «Hola – Adéu» i cap adreça.

Pel que fa a la resta, crec que és millor que vegeu l'obra...

La veu d'Amanda se sent a través de la cortina de la porta.

Projecció a la pantalla: «Où sont les neiges.»

Tom entra al menjador. Amanda i Laura estan assegudes en una taula plegable. L'acte de menjar s'indica per mitjà de gestos, ja que no hi ha coberts ni menjar pròpiament. Amanda està situada de cara al públic, mentre que Laura i Tom s'estan de perfil. Llum tènue a l'interior, i a través d'un vel transparent veiem Amanda i Laura assegudes a taula.

AMANDA (*cridant*). – ¿Tom?

TOM. – Dignes, mare.

AMANDA. – No podem beneir la taula fins que tu no hi siguis!

TOM. – Ja vinc, mare. (*Assenteix imperceptiblement i se'n va, però torna a aparèixer de seguida i ocupa el seu lloc a taula.*)

AMANDA (*al seu fill*). – Rei, no facis servir els dits, ja que per a alguna cosa tenim el pa. I mastega, mastega! Els animals tenen secrecions als estómacs que els permeten digerir allò que han hagut d'empassar-se sense mastegar, però els humans se suposa que podem mastegar el menjar abans d'engolir-lo. Menja a poc a poc, fill, i gaudeix-ne. Un menjar ben cuinat té molts sabors que, un cop dins la boca, bé mereixen que els apreciem. Així, doncs, mastega el menjar i ofereix a les teves glàndules salivals l'oportunitat de treballar una mica!

Tom deixa caure expressament la seva imaginativa forquilla al terra i empeny la seva cadira enrere.

TOM. – No he gaudit gens d'aquest sopar per les teves constants indicacions de com he de menjar. Ets tu qui em fa anar massa de pressa amb la teva obsessiva atenció per cada mossegada que faig. I, a més, em fa perdre la gana, aquesta xerrameca sobre secrecions animals, glàndules salivals i l'art del mastegar!

AMANDA (*suau*). – El caràcter de la diva! (*Tom s'aixeca i torna a la sala d'estar.*) Encara no hem acabat.

TOM. – Vaig a fumar.

AMANDA. – Fumes massa.

Laura s'aixeca.

LAURA. – Portaré el púding.

Tom s'està dret, fumant, al costat de la porta.

AMANDA (*aixecant-se*). – No, germaneta, no: tu sigues la senyora, que jo seré la criada.

LAURA. – Ja estic dreta.

AMANDA. – Torna al teu lloc, germaneta, perquè vull que facis goig i que estiguis a punt per rebre qualsevol pretendent!

LAURA (*seu un altre cop*). – No espero cap pretendent.

AMANDA (*enèrgicament creua l'escena per anar cap a la cuina*). – Alguns cops apareixen quan un menys s'ho espera! Caram, recordo precisament un diumenge a la tarda a Blue Mountain... (*Entra a la cuina.*)

TOM. – Sé com continua!

LAURA. – Ja, però deixa-la dir.

TOM. – ¿Un altre cop?

LAURA. – Li encanta explicar-ho.